

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . .	10	frt.	o.	é.
Félévre . . . . .	5	"	50	kr.
Évnyegyedre . . . . .	3	"	—	"
Egy órára . . . . .	1	"	—	"

Szerkesztői szállás:  
belső fordultára 122. szám.

Kiadó hivatal:

Középpontca Stein J. könyvkereskedése.

# KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.) Haasensteint és Voglert (Neuer Markt 11 szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilttéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimrendők. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

## „K. KÖZLÖNY“

1870-ki XV-dik évfolyamára.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre . . . . .	10	frt.	o.	ért.
Félévre . . . . .	5	"	50	kr.
Évnyegyedre . . . . .	3	"	—	"
Egy órára . . . . .	1	"	—	"

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középpontcai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Adakozások

### a Kolozsvárt felállítandó honvédezenekarra

A kolozsvári m. kir. honvédkerületi parancsnoksághoz újabb időben ismét következő adakozások érkeztek be a felállítandó zenekar javára, melyet ezen az ügy nevében nyilvános köszönet mondattik: Székely-Udvarhely városától 20 ft, Szász-Sebes városától 7 ft 72 kr, Illyefalva városától 30 ft. Kolozsvárt, május 10 én 1870.

### A községek rendezése.

„A polgári szabadság utolsó (vagyis legalsó foka) alkotórésze a statutumokon nyugvó helyi önkormányzat. E nélkül, vagyis: az önkormányzatnak a valódi életre alkalmazása nélkül angol felfogás szerint nincs önkormányzat. Ez a nép azon készségében fekszik, melynél fogva ügyeit maga intézi. . . . stb. — mond dr. Lieber e tárgyról írt jeles munkájában.

A nehézség törvényei már megkívánják, hogy az alap, melyen egy oly terjedelmes építmény nyugszik, minő az államszerkezet, szilárd és ingatlan legyen. Gyarló építési lenne az, a ki — mintha csak az egyiptomi gulák valamelyikét hegyére akarná állítani — felülről lefelé avagy éppen minden alap nélkül akarna építeni.

A község az egész közélet alapját, talpkövet képezi. Ennek czélszerű rendezése nélkül sem valódi önkormányzatot, sem általában helyesen értelmezett alkotmányos életet nem képzelünk.

Hogy az államélet egyik legfőbb létfőtételét ne nélkülözze, s a megkezdett nagy reformmű egész, egyöntetű és egységes lehessen, mulhatlan szükséges volt e szerint, hogy a kormány a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslattal egyidejűleg egy más munkálatot is terjeszzen elő, mely a községek halaszthatatlanná vált rendezését célozza.

Az előbbi dióhéjban már ismertettük, most az utóbbi mutatjuk be szintén csak széles körvonalában.

Eddigi államszerkezetünkben a község hasonlított az anyátlan árvához, kinek sorsa felett érdekeivel nem törődő gyám intézkedik, vagyis, hogy Lieber szavaival éljünk: a mi községeink belétele az önkormányzatnak éppen legfőbb jellegétől a helyi önállóságtól volt megfosztva; a mit nálunk községi önkormányzatnak neveztek, az nem volt a valódi élet nyilvánulása, szóval, a községek nem magok intézték saját ügyeiket, hanem a vármegye, illetőleg a szolgabíró, a ki azok egész életét elnyelte, megszibbasztotta.

Általában a községek jogköre nem volt törvény által meghatározva, a mit a szokás, a gyakorlat meg is adott vagy meghagyott, az a jognak csak színe, árnyéka, még pedig a különböző vidékekhez képest különböző alakú és terjedelmű árnyéka vala.

E részben még a par excellence polgári szerkezetű királyföld közegei sem képeztek kivételt; ezek nem ugyan az illető széknek magának, hanem a szék központi városának voltak appendixei, s ép úgy függték egyik városi tanácsos teljhatalmától, az illető inspector-, mint a megyei községek a szolgabírótól.

A kormány törvényjavaslata visszaadja a községnek az őt — mint az önkormányzat kútféjét, első lépcsőjét — megillető önálló hatáskört,

A községek rendezett tanácsú városokra, nagy községekre és falvakra osztatnak. A községi hatóság szabatosan körülíratik, s az ezelőtt csak kormányrendeletek által szabályozott községi illetőség meghatározatik.

A községi önkormányzat jogkörének megállapítása folytán, a község saját belügyeiben önmaga határoz, és így statutarius joggal is bír. Eddigi költségvetési joga szintén kiszélesbítettik, minélfogva a község fel lesz jogosítva községi adót kivetni és behajtani. Midőn a község nem vet ki pótdót, hanem kiadásait saját jövedelméből fedezi, költségvetését csak tudomás végett terjeszti fel a megyéhez, azonban, ha a költségek fedezésére pótdót vettek ki, akkor felülvizsgálat és jóváhagyás végett.

A rendezett tanácsú városokat mind az önkormányzatra, mind a költségvetésre nézve ugyanazon jogkörrel ruházta fel a törvényjavaslat, mint a királyi városokat.

Hogy a megyék és egyéb kerületek a községeket saját keblü ügyeiken el ne nyomhassák, a megyéknek a községek feletti joga szabályozatik, minélfogva kellő határ vonatik, egyfelől a községi, másfelől az állami és köztörvényhatósági közigazgatásra vonatkozó ügyek között, határozottan megszabja továbbá a törvényjavaslat, hogy az utóbbiakat illető rendeleteket a község vita- és határozat tárgyává nem teheti, hanem feltétlen és azonnal végrehajtani köteles.

A községi képviselőre nézve a legkisebb helységtől a legnagyobb rendezett tanácsú városig a képviselői rendszer van elfogadva. A választás körüli eljárás ugyanazon alapokra van fektetve, mint a megyéknél. A képviselőtestület fele szintén a választó közönség választottjaiból, másik fele a legtöbb egyenes államadót fizető községi lakos vagy birtokosokból áll. Itt is gondoskodva van, hogy a vagyon és értelmiségi legyen a főbefolyás a közügyekre.

A ki vagyonától vagy jövedelmétől bármi kevés adót fizet, választó. Helységekben a választók összege választja az előjáróságot, a közjegyzőt az egyesült helységek egyetemes képviselője; nagy községekben az egész előjáróságot a választó közönség, rendezett tanácsú városokban pedig a képviselőtestület választja. A helységekben és nagy községekben van, a rendezett tanácsú városokban nincs kijelölés, választható mindenki, kit legalább tíz városi képviselő ajánlathoz.

A községeknél választó nem csak minden magyar honpolgár, hanem minden testület is, ha a községben fekvő vagyonnal bír. E felett a helységekben és nagy községekben mindenki választható, a ki választó, a rendezett tanácsú városoknál azonban csak az élhet választási jogával, a ki irni és olvasni tud. A választás úgy mint a megyéknél kerületenként történik.

Végre az egyéni jog valamint a megyéknél, úgy itt is kellőképp meg van óva. A felelősség elve szintén teljes érvényre emeltetik.

Látható, hogy a községi törvényjavaslat még több fényponttal bír, mint a megyei.

Pest, május 8. 1870.

(B.) Mind az osztályok, mind az osztályok előadói alakult központi bizottság befejezte az első foku bíróságokat és a királyi ügyészségeket illető törvényjavaslatok feletti tanácskozásait; holnap bízhetőleg az illető előadó megteszi a házban előterjesztését, s így már szeredán vagy csütörtökön a ház maga is megkezdheti ezen tárgyak feletti tanácskozását.

Azonban, mintán a horvát országgyűlés csak azért függeszté fel pár napra tanácskozásait, hogy követeli az összes magyar birodalmat illető tárgyak megvitatásakor a közös parlamentben részt vehessenek; mintán a horvát követek ma Pestre érkeznek, pár napig a függőben levő tárgyak félre fognak tetetni, s a közös érdekt tárgyak tüzetnek napirendre.

Az osztályok azonban ezen idő alatt is folytatni fogják a hozzájuk utasított törvényjavaslatok megvitatását.

Ma vasárnap, s mégis osztály-ülések tartottak: szönyegre kerültek a békebírákról és bírói végrehajtókról szóló törvényjavaslatok.

A békebírákról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag az ellenzék álláspontja következő:

Magát a békebírói intézményt az ellenzék is pártolja, valamint azt is, hogy a békebírák ne legyenek fizetett bírák vagy hivatalnokok; azonban szeretné, hogy a választott tisztviselő, már mint ilyen, békebírónak is tekintessék, holott az előterjesztett szerkezet a kellő képességen kívül főleg azt tartja szükségesnek, hogy a békebírákat a király nevezze ki.

A miniszteri törvényjavaslat irányelve az, hogy az igazságszolgáltatás a közigazgatástól elválasztassék, s ebből kifolyólag a bírákat és békebírákat miniszteri ellenjegyzés mellett a király nevezze ki, míg az ellenzék per incidens a törvényhatóságok választott közigazgatási tisztviselőinek az igazságszolgáltatásra régen gyakorolt befolyását akaró rehabilitálni.

Az ellenzék azt sem helyesli, hogy a békebírák elvállalására jelentkezők tartoznak a törvényjavaslat értelmében magokat a főispánnál jelenteni, ki ezek közül, azok névlajstromát terjeszti a bizottságnak elébe, kik ez elhivatásra a törvény által előírt képességeket kimutatták; az ellenzék inkább azt óhajtana, hogy a bizottság maga végezze a kijelölést és ugyan ő állítsa össze a miniszteriumhoz felterjesztendő békebírói lajstromot. Amde képzhető e az, hogy a bizottság minden egyes tagja, a legjobb szándék mellett is költséges megbírálhassa az illetők képességét? különben is a miniszterialis törvényjavaslat szerint meg van adva a fontos jog, mintán a főispán által előterjesztettekből kitűrtülheti a bizottságnak azokat neveit, a kikbe bizalmat nem helyez; biztosítva van tehát a törvényhatóság öt megillető befolyása is.

Vannak az ellenzéknek e tárgyban még több kevésbé lényeges ellenvetései is, s ezek alapján azt fogja indítványozni, küldessék vissza a törvényjavaslat a miniszteriumhoz átdolgozás, illetőleg újra szerkesztés végett. Ha, a mint előre látható, ezen indítvány el nem fogadtatnék, a részletes vita alkalmával egyes pontok tárgyalásánál fogja megkísérelni a miniszteri törvényjavaslattal homlok-egyenest ellenkező indítványait érvényre juttatni.

### A lengyel nyilatkozat.

A „Pester Lloyd“ közli Czartoriszky hercege azon beszédét, melyet az 1791 iki május 3 ki lengyel alkotmány évforduló napján Párisban a lengyel irodalomtörténeti társulat ülésén tartott. A beszédből a következőket közöljük:

„Sorsunk az osztrák-magyar birodalom lételevel és jövőjével elválaszthatatlannal össze van kötve. Részben még ma is ugyanaz feladatunk, mint az, melyet egykor dicsteljes királyunk Szobieszky János teljesít: kötelességünk Austriát támogatni és védeni.

A német centralisták és cseh separatisták között közép irányban lévén, mi vagyunk a valódi osztrák eszme vívői, mely különböző nemzeteknek közös szabadságra s közös védelemre történt egyetlenségéből áll.

Most ama pillanatnál vagyunk, midőn ez eszme megvalósításához tövőlegesen járulhatunk. Ausztria oly phasisba lép, melyet némileg lengyelnek nevezhetni. Mi idéztük föl az utolsó válságot s ama férfi, ki most kormányon áll, lengyel.

Midőn a birodalmi tanácsbéli kilépésünkkel az eddigi rendszer bukását idéztük elő, vele nagy felelősséget, ama kötelességet vettük át, hogy az új építésnél első sorban közreműködjünk. Nem vonulhatunk többé egyszerűen vissza, nem várhatjuk tétlenül, mi fog történni.

Időszerűtlen lenne, ha magunkat Ausztriában még mindig leigázott nemzetnek tekintenők és a bécsi kormánnyal, mint idegennel szemben figyelő állásban maradnánk.

E czélra kell, hogy birodalmi tanácsosaink zárt phalanxban kormánypartot, a kezdeményezés pártját alkossák és Potocky grófot nemcsak passzív támogassák, hanem tettel is oldala mellett álljanak s a fenforgó feladat teljesítésénél tövőlegesen működjenek.

Mily módon történjék az, reánk nézve nem lehet kétséges. Mi egyoldalú szláv politikát nem tűzhetünk. Szláv eredetünk jelen helyzetünkben előtűnik csak tudományos érdekek bíráta, de politikai tevékenységünkre döntő befolyást nem gyakorolhat. — Az utolsó évek szomorú tapasztalatai meggyőztek bennünket, hogy a szláv vezetők leg többje folytonosan Oroszországra veti szeméit és töle várja tüdvet. Mi nem maradhatunk solidaritásban azokkal, kik Ausztria és Magyarország, általában pedig a nyugati civilizáció ellenségével szerződnek.

Egészen hasztalan lenne, ha mi Oroszországgal a szlávok kegyéért rivalisálnánk; Oroszországgal

é téren mindig megver bennünket, mert mi gyűnögek vagyunk, ő pedig hatalmas.

A politikában általában ne legyen reánk nézve szlávtság vagy szláv nyelv; mi csak a cseh, horvát, szerb történeti nemzeteket ismerjük, kiknek készséggel nyújtandjuk kezünket, ha velünk közösen Ausztria és Magyarország fenntartásán és erősítésén munkálkodni akarnak. Más különben nem bocsátkozhatunk velők közösséggé.

És ha amaz alternativa állna élénk, hogy a németeket feladjuk, és Ausztriában egyoldalú szláv uralmat alkossunk s a németek ellen repressál politikát gyakoroljunk, akkor — nem emlékezve a szenvedettekre — inkább a németeknek nyújtunk kezünket, mert a németek mi előttünk Európát s a nyugati civilizációt képviselik, míg a szláv repressál-politikát ázsiaiának és barbarának tartjuk.

Ép oly kevésbé lehetünk foederalisták oly értelemben, melyet annak Ausztriában rendezés adnak. Láttuk, hogy e rendszer Ausztria és Magyarország ellenségei, kik a mi ellenségeink is, melegen ajánlák. Bismarck közlönyei, az orosz kormánykörök, minden panszláv ügyök, Daco-Romania bivei, ifju Szerbia pártosai, általában mindnyájan, kik Ausztria bukására várnak, végtelen erélyt mutatnak a foederalizmus prédikálásában. Ez nekünk elég a rendszer elvetésére.

Mintán eredetünk érdekében erős Ausztriát kell óhajtannunk, nem engedhetjük meg, hogy a központi kormányt semmire redukálják, s az országban 17 souverain parlamentet alkossanak, vagy mint mások akarják, hogy Ausztriát bizonyos számú önálló csoportra, mindeniket egy regeszertl korona aegise alatt, tördeljék.

Nem is léphetünk a Wenzelkorona védőivel szoros szövetségre, s velük közös actiót meg nem állapíthatunk. Mi nem gondolunk arra, hogy Galiciát önálló királysággá emeljük; mi nem igénylünk önálló koronát, felelős miniszteriumot, souverain országgyűlést. A mi óhajaink sokkal szelidebb neműek. Galiczia mi előttünk egyszerű tartomány maradjon. Azért mi megelégszünk magunk számára a tartományi autonomia helyes mértékét követelni.

Programunk élén a magyar királyság egysége és integritása mint visszavonhatlan minden discussion kívül levő tény áll. Magyarország a mi támpontunk, természetes szövetségeseink jó és balsorsban. Az 1867-ki kiegyezéshez sem mi nem nyulunk, de nem is engedjük, hogy más nyuljon hozzá.

Azután teljesen elismerjük annak szükségességét, hogy a Lajthán innen Ausztria politikai egysége: képviselve a bécsi bir. tanács által, melyre követeink rendezésén eljárjanak — föntartassék.

Azt hisszük, hogy, ha a németek oly anynyira ragaszkodnak a decemberi alkotmányhoz s szabadság palladiumának tartják, akkor nem marad más hátra, mint nekik az alkotmányt majdnem változatlanul meghagyni. — A kiegyezkedés nem jelenthet mást, mint kiegyezkedés a lengyelek és csehekkel, mert csak Galiczia és Csehországot illetőleg lehet komolyan autonóm állásról szó.

A kiegyezkedés a lengyelekkel könnyen eszközölhető. Mi elismerjük a decemberi alkotmányt és Galiczia javára az alkotmány alól néhány kivételt óhajunk, névszerint a közoktatás, az igazságszolgáltatás s a helyi közigazgatásra. A kiegyezkedés Galiciával különös egység alakjában, mint például milyen Magyar- és Horvátországok közt történt vagy a Rechbauer indítvány alapján jöhet létre, mely különös, a bir-tanács által elfogadott okmányban lenne följegyezve s az alkotmány függelékét képezné.

A galiciái képviselők akkor a bir. tanácsba úgy fognak jönni mint a zágrábiak a pestire és csak ha oly tárgyak kerülnek elő, melyek a lembergi országgyűlés jogköréhez tartoznak, nem vendnek részt a szavazásban.

Ugyanily állás és ugyane módon adandó Csehországnak és akkor a csehek nem igényelhetnének többet.

A Lajthán inneni minden többi ország számára a decemberi alkotmány egész tartalmával és terjedelmével tovább léteznék, s a kis nemzetiségek, melyek itt vegyesen egymás közt s a németek közt élnek, elég garantált találnak az alkotmány általános határozataiban, a törvényekben, melyek számukra szerveik használatát s fejlődését, s iskoláik szabadságát egészen biztosítják, végre oly igazgatási rendszerben, mely folyton az önkormányzás s bílcs decentralisatio irányában lenne fejlesztendő.

Ekkép szűkebb bir. tanács (Cseh- és Gácsország nélkül) és in pleno bir. tanács (Cseh- és Gácsországgal) léteznék.

Es ha a csehek a kibékülésnek ez alapon ellentétlennak, úgy szükségképen a megoldáson kívül maradnak, s az osztrák-magyar birodalom egyenlőn a magyarok, németek, lengyelek szorvos szövetsége és egyetértése által eléggé tartatni fog. Ez előnyös állásban várni lehet, míg a csehek jobb nézetre térnek.

## Muzeum egyleti közgyűlés.

### Eremtárnoki jelentés az 1870. év április 28-án tartott rendes évi közgyűlésen.

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt 1869-dik évben sok viszontagság érte a t. közgyűlés bizalma által a kezem és felügyeletem alá bízott régiség- és éremtár.

Méltózatnak megemlékezni arról, hogy miután a múlt 1867. év telén állítólag rablási kísérlet történt volt a muzeum épületében, s a kőnézet abban állapotodott meg, hogy a muzeumban tolvajok és rablók nem kereshetnek egyebet, mint aranyat és ezüstöt, illet pedig leginkább és kiválóan a régiség- és éremtárban találhatnak, minél fogva aligha nem épen a gyűjteménye a muzeumnak vonzza leginkább az éj máséból gazdálkodni szerető lovagjait; az a határozat keletkezett, hogy biztosság tekintetéből jövőre az egész éremtár és a régiségtár értékes tárgyait minden téren a muzeum épületéből be kell szállítani a városba, egy e végre szerzendő oly biztos helyre, a hol kevésbé legyen kitéve gonosz kezek merész kísérleteinek.

A fennállott kir. főkörmányszék nmlgu elnöke gróf Péchy Manó kir. biztos úr, az igazgató választmány e tárgyban hozzá intézett folyamodására, az ország házában, az országos levéltár helyiségében egy kisded szobát irítottván ki, és azt szállás vas ajtóval és vas táblákkal kellően biztosítván eshető erőszakos berontás ellen, e szobát rendelkezésére bocsátotta az egyeletnek, és miután 1868. október havában a muzeumban a közlátogatás megszűnt, az összes éremtár e végre külön készített ládába pakoltatván, a régiségtár becses, az az anyagjokban nagy értékű tárgyaival együtt beköltöztetett e szobába téli szállásra.

Méltózatnak azonban arra is emlékezni, hogy már a múlt évben előterjesztett jelentésemben kiemeltém azt a körülményt, hogy a gyűjtemény számára rendelkezésem alá bocsátott helyiség nem képes a gyűjteményt befogadni. Ehhez járulván a természeti tár érének hasonló panasza, és különösen az a figyelmeztetése, hogy az állattani gyűjtemény legkényesebb osztálya, u. m. a pillangók és bogaraké, abban a teremben, a melyben el volt helyezve, elkerülhetlenül és megóvhatatlanul a legbiztosabb romlásnak megyn elébe, és ezeknek alapján, az a sürgetése, hogy az ez osztályok elhelyezésére a muzeum épületében egyedül célszerű terem, az t. i., a melyben a régiség- és éremtár volt felállítva, bocsáttassék rendelkezése alá; az igazgató választmány belátván, hogy a bajon valami úton segíteni kell, folyamodott a kir. főkörmányszékhez, kérvén, hogy az országában már a muzeum rendelkezése alá bocsátott egy szoba mellé, kegyeskednék még legalább két szobát átadni. A szándék a volt, hogy ha e két szobát megnyeri, a régiség- és éremtár egészen beköltözteti az ország házába, az így megürült termet átadja a természetiek tárnak, és így legalább darab időre segítve lesz a bajon, noha annak a kellemetlen körülménynek az aran, hogy a muzeum gyűjteményei egymástól távol eső három különböző helyiségbe lesznek szétszórva.

E kérésre azonban a fennállott kir. főkörmányszéktől 1868. április 16-káról kelteve 21,350. szám alatt tagadó válasz jött.

Azonban közeledett az az idő, a melyben szokás szerint a muzeum gyűjteményeit meg kellett nyitni a közlátogatásnak.

En szemben állván avval a nehézséggel, hogy a rendelkezésem alá adott helyiségek egyikében sem tudtam az egész gyűjteményt célszerűen felállítani, és vezetve különösen attól a tekintettől, hogy annak a közönségnek, a mely évek óta látogatván a muzeumot, a régóta ott levő tárgyakat már ismeri, leginkább az újonnan érkezett darabok szemlélése lehet érdekében; miután a Portusáról 1868-ban hozott nagyszámú római tárgyak az országában helyiségben voltak letéve, azokat a muzeumba kiköltöztetni merőben lehetetlen volt, nem lévén ott számokra hely, egyszerűs mind az éremtár is ide be volt költöztetve, a június 2 kán tartott ülésben azt az indítványt terjesztettem a választmány elébe, hogy hagyjuk az éremtár nyárára is az országában helyiségben. Tervem részletesen e volt:

Behozván a muzeum épületéből azt a nyolc szekrényt, a melyben az éremtár áll, és az egyik asztali szekrényt, a már egy is benn levő éremgyűjteményt és a régiségtár értékes darabjait a portusi lelethez tartozó tárgyakkal együtt úgy állítottam volna fel, hogy a közönség szemlélhesse, a muzeum épületében ez által megürülendő helyre ideiglenesen oda lehetett volna állítani, a romlásról leginkább féltett rovarok szekrényeit, és így is némileg segítve lesz vala a hely szűk volta okozta bajon. Az igazgató választmány e terv elfogadásától nem is idegenkedett, de mégis célszerűbbnek látta egy biztosságot kiküldeni, hogy a helyszínén meggyőződés a tényállásról, adjon véleményét a

muzeum megnyitása körül teendő intézkedések iránt.

A biztosság a július 6-kán tartott ülésben meg is tette jelentését. Előre bocsátván, hogy a helyszínén alapos meggyőződést szerzett a tisztviselők helyszűke miatti panaszainak indokolt voltáról, egyszerűs mind azt a nézetét fejezte ki, hogy az én tervem kivételére szükséges költöztetések anynyi időt vennének igénybe, hogy ez által a muzeum megnyitása igen későre haladna. Ennélfogva az igazgatóval abban egyezett meg, hogy csupán a rovargyűjtemény költözik a nyári időnyre abba a földszinti szobába, a mely addig dolgozó szobának volt berendezve, és a melyben nyáron át elég szellős és száraz helyen lesz; a többi része a muzeumnak maradjon ott, a hol van, és úgy nyitassék meg a közönségnek, és maradjon nyitva szeptember 1-jeig. Szeptember 1-jén tul feltétlenül megszüntetve a közlátogatás, eszközöltessenek a következő áthelyezések:

a) a régiség- és éremtár költözzék ki egészen jelenlegi helyiségéből és azt foglalja el a pillangók és bogárgyűjtemény, a természetiek még oda megférő és célszerűen elhelyezhető más részeivel együtt.

b) az éremtár és a régiségtár értékes tárgyai, a melyek együtt ugyazólván a kincstárt teszik, és a melyek biztosság szempontjából ugy is már a múlt télen is be voltak költöztetve az országában levő helyiségbe, költöztessenek oda végképen, és ott úgy állíttassanak fel, hogy a közlátogatásra meg lehessen nyitni, és a tudományos buvárok számára hozzáférhető legyenek.

c) a régiségtár többi része állíttassék fel a muzeum épület kelet felől levő földszinti termében arra a helyre, a mely a rovargyűjtemény kiköltözése által megürült.

E javaslattal kapcsolatban azt is jelenté a biztosság, hogy a választmány jóváhagyása reményében a muzeumot a beadott terv értelmében július 6 kán meg is nyitotta a közönségnek. Az igazgató választmány helyeselte is a biztosság eljárását, és a javaslatot határozattá emelte.

Ez okmány szerű előadásomból méltóztatik látni, hogy tehát én június első napjaiban a régiségtár értékes darabjait és az éremtár közszemlére kiállítandó részét visszaköltöztettem a muzeumba. És itt meg kell jegyezmem, hogy a legnagyobb elővigyázat dacára a kétszeres költözés alatt egy kicsiny bár, de nagyon becses ezüst érmeceknél elveszett. Szerencsére sikerült nekem ez érmeceknél egy, az elveszetnél még szebb és épebb példányt Pesten megszerezni, és így az elveszett darabot helyreállítani.

Az előadott javaslat elfogadásával azonban a régiség- és éremtár arra lett kárthatatva, hogy ketté szakadjon, s hogy egyik része különmaradjon a muzeum épületében, másik része benn álljon az ország házában, dacára annak, hogy a gyűjtemény kezelése és őrzése felelősség mellett egy emberre volt bízva, a ki semmi esetre mind a két helyt egyszerre nem lehetett.

Igy állottak a dolgok, a midőn július 7-kén reggel 5 órakor belép hozzám egy ifju ember, a ki akkor az igazgató szállásának egyik szobájában lakott, és avval a kellemetes hírrel lep meg, hogy az éjjel, a melyen az igazgató, egy fűvészi kirándulásra távol volt, tolvajok jártak a muzeumban, az igazgató szállását kirabolták, és arra a kérdésre, hogy a muzeumban jártak-e, azt felelé, hogy ezt még nem tudja, mert az igazgató nem lévén hon, a mint az esetet észrevették, rögtön hozám sietett, hogy engem értesítsen. En az ifju embert mindenekelőtt a rendőrséghez küldöttem, magam pedig siettem ki a muzeumba. Ott rögtön arról értesíttem, hogy a tolvajok csakugyan a muzeumban is jártak, onnan az ásványtárból valami semmiestét el is vittek; de a mi reám nézve legfontosabb volt, az éremtár ajtaját is fészegették volt, még pedig fejszéval, a melynek nyoma, nem kevesebb mint 14 helyen látszott az ajtón és ajtófelel, és csak az ajtó kitűnőleg erős voltának és jó módú szerkezetének lehetett köszönni, hogy ki nem fészaghatték. (Vége következik.)

## Erdélyi reformált anyaszentegyházunk egyházmegyéinek

t. t. esperesei, jegyzői, tanácsbírái! fő- és középtanodáink t. t. tanárai!

Szeretett atyámfiai az Urban!

Pál apostol azt mondja: „a hol az Urnak lelke van, ott van a szabadság” (2. Kor. 3, 17.) Ha ez apostoli szavak világánál bocsátjuk szemlére a napi eseményeket, lehetlen hogy meg ne ragadjja figyelmünket egy kirívó ellentét. Azt látjuk ugyanis egyfelől, hogy e világnak fejedelmei, kikről pedig Jézus megjegyezte volt, hogy „uralkodnak és hatalmaskodnak” az ő népeiken (Mát. 20, 25.) megértve a kor szavát, kezdének lemondani a tarthatlannak bizonyult korlátlan hatalomról; azal pedig, hogy alattvalóik lelkiismeretén is uralkodjanak, teljesen felhagytak, anynyira, hogy ma már a föld minden polgárisult államaiban ez a jelző: szabad egyház szabad államban; ugyan akkor a másik oldalon azok, a kik magokat Krisztus lelkének kizárólagos birtokában hiszik, a vélemény és vizsgálódás szabadságát, az emberi ész

és tudomány jogosultságát megtagadva, átkokkal törekednek oly szűk mederbe szorítani a hitet, melyben a jelenkor gyermeke magát szabadnak egyáltalában nem érezheti.

E nagy ellentét meggyőzhet minket arról, hogy Jézus Krisztus szelleme — a korunk vallásatlansága felől minden panaszok dacára — végtelentül szélesebb körben munkás ma, mint azokban az időkben, melyekben milliók ragadtak fogvert az ő nevében, földi maradványai nyughelyének viszeszafoglalására; e szerint tehát az idő nagy fővénnyorájában lepergett századok nem tűntek el nyom nélkül, hanem — főleg miután a reformáció a lélekismeret és egyéni szabadság lobogóját kitűzte — nagyban közelebb hoztak ama fényes jövőhöz, melyet az ihletett látókok ily szavakkal festenek: „Ime, én teremtek új eget és új földet, melyekben igazság lakozik. (Ézs. 65, 17; 2. Pét. 3, 13). Meggyőződhetünk arról is, hogy Krisztus lelke senkinek sem lehet kizárólagos sajátja, mert az mint a nap melege, a tavasz enyhe lehelete, átjár minden testeket, s tude hatásának csak a zord havasok magaslatai, vagy a föld gyomrába zárt szét barlangok állhatnak ellent; hogy pedig e lélek bennünk lakozik-e, azt az ő gyümölcseiből ítélhetjük meg, a melyeket az irás így sorol elé: „szereket, öröm, bekeség, bekeségestűrés, kegyelmesség, jószág, hit, alázatosság, mértékletesség.” (Gal. 5, 22.)

E tanulságokat mindenkéfelett nekünk kell szemünk előtt tartanunk és hasznosítanunk, a kik magunkat protestánsoknak valljuk és anyaszentegyházunkra vonatkozólag minden tekintetben magunkévá kell tennünk a nagy apostol e vallomását: „nem hogy immár elértem volna a célt, avagy hogy immár tökéletes volnék, hanem igyekezem, hogy azt elérhessem.” (Fil. 3, 12.)

E célhoz közeledés eszközlésére hívom meg tisztelt hivatalársaimat közszinai tanácskozásra f. évi június 26-ára gergelyi egyházmegyénk magyarói virágzó egyházközösségébe. — Szerény gyűlésezése lesz ez erdélyi ref. anyaszentegyházunk jelen szervezet szerinti közszinai testületének. Nem is hitozikkék megállítása, hanem szervezkedésünk, egyházaink, iskoláink ügyei veendik igénybe figyelmünket. Van okom remélni, hogy egyszerűsrettel, kellő higgadsággal, kitartó buzgósággal, előre törekvő lélekkel, a magán érdekeket a közök alá rendelő közszellemmel és atyafiságos szeretettel folytatjuk munkánkat, a kegyelem Atyja pedig megszenteli összejelölésünket, kitölti arra az ő lelket, hogy legyen épületére mi közöttünk Isten országának.

A megjelölt napon Isten lelkének segítségével hívásával megnyitván közszinunkat, a templomi ünnepegy alkalmmal egyházi beszédet tartanak: délelőtt t. Dáné István, v. hunyad zarándi esperes, délesten t. Solymosi István udvarhelyi egyházmegyei jegyző kedves aai; tanításuk alapjául veszik: az első Rom. 13, 12.; a második Csel. 4, 19 ben megirt ígéket. A felszentelendő t. atyafiak vizsgáját vezetendi t. t. Garda József n. nyedi hittanár kedves aa.

Isten kegyelme, Szent-lelke legyen miveltünk, legyen összejelölésünk és tanácskozásunkon!!!  
Kolozsvárt, 1870. április 26.

Nagy Péter,  
erdélyi ev. ref. püspök.

## A magyar mérnök-egylet „Közlönye.”

(IV-dik évfolyam, 2. és 3-dik füzet)

XX.

Két havi reményteljes várakozás után vettük végre április első felében a m. mérnök-egylet „Közlönye” ének jelen évi február—márczius havi illetőségét, egy jókora terjedelmű kettős füzetben, mely nem kevesebb, mint 6 1/2 ívnyi szöveget és öt tábla rajzmellékletet foglal magában; tehát már az első évnegyedben legalább 3 nyomtatott ív szöveggel s két rajzlappal többet, mint a mennyi az előfizetőknek ígérve és biztosítva volt.

Hanem e külterjedelemben gyarapodásnál sokkal örvedetesebb jelenség az, hogy a beltartalmat, a tulajdonképeni szellemi részt is folytonos előhaladásban látjuk benne, s e részben a most megjelent kettős füzet állításunk valóságának legcshalatlanabb bizonyítéka.

Az eredeti dolgozatok sorában első helyen találjuk ezúttal Wallandt Henrik jelentését a suezai csatorna megnyitásáról, mely nemcsak sorozatánál, hanem tartalmának lényegénél fogva is méltán foglalja el a részére kijelölt helyet. Bár sok mindent olvashattunk e tárgyról a közelebbi hónapokban, teljes érdekekkel haladunk végig W. K. jelen közleményén, mely rövid történelmi bevezetés után alaposan megismertet a múlt évi november hó végnapjaiban ünnepegyesen megnyitott világgforgalmi csatorna jelenlegi állapotával, s remélhető jövődjével. E közleményt Alsó-Egyptom térképe, a suezai csatornával, ágésziti ki.

Mindjárt ezután Styni Lénárd szabadalmazott új vasúti-jelző-rendszerének főbb elveivel ismertem meg a IV-dik számú rajzlap kíséretében, melyben a vonatközeledés biztonságának az ő módszere szerint leghatályosabb módon való eszközlésére célzó eszközöket, azok berendezését és használati módját adja elé főbb vonásaik-

ban, s annak más eddig használt jelző-rendszerek feletti előnyeiről igyekszik meggyőzni az olvasót.

A következő cikkben Kruspér István műegyetemi tanár egy mértani feladatot old meg előttünk, érdekesen és alaposan (a mint töle ezt már megszoktuk), mely a pestvárosi másodrendű háromszögelmélet alkalmával adta elő magát, s melynek trigonometriai és graphicaí úton való megfejtése, nemcsak ezen adott, hanem más hasonló esetekben is haszonnal és igen célszerűen alkalmazható. Felhívjuk reá különösen földmérésrel s nagyobb kiterjedésű városok belsősegeinek fölvetelével foglalkozó mérnöktársainkat.

Sok figyelemre méltót tartalmaz Zofahl Gusztáv úti jelentése is, melyet a miniszteriumtól nyert kiküldetés folytán a magyar egyetem orvosi és természettudományi intézetei számára felállítandó épületek tervkészítése szájából tett tanulmányi utazásáról nyújtott be. Bécs, Drezda, Lipsce, Berlin és Münchennek több hasonnemű intézeteit érinti tapasztalható előnyeikkel és hátrányaikkal; a végeredményül azon tételt állítja fel, hogy „az újabb idő irányadó eszméje szerint a nagyobb épületekbe összeszorított egyetemi szakok szétosztandók s legfőlebb egy emeletes, meny nyiben lehet kerttel körülvevett külön épületekben elhelyezendők, az illető tanári lakokkal összekötve; — a régi egyetemek összehalmozott mindenemű gyűjteményei pedig nem az egyes intézetekbe, (?) hanem egy közös, a nagy közönségnek is hozzáférhető külön házba (muzeum) központosítandók.

Siebreich Károly végre az V. VI. és VII. számú csinos és gondosan cottirozott táblák felvilágosító rajzai mellett, a vasúti forgalomhoz szükséges viz megszerzési módjairól értekeznek. A vasút-építési-düh jelen korszakában hasznos és tanulmányos olvasmány.

Ezt követi Hollán Ernő nagy érdekű beszéde a hazai vasúthálózat kiegészítéséről, különösen az alsóbb rendű vasútról, melyet az országos magyar gazdasági egyesület 1870. márc. 1-én tartott ülésében adott elő. A fővárosi sajtó maga idejében kellőleg méltányolván e közleményt, annak adatgazdag részleteiről e helyen bővebben szólni fölösleges fáradság lenne.

Az „Ismeretesekek” című rovatban Erdég Benedek közöl adatokat a vasúti talpfák tartósságáról és Malatinszky Lajos a légszességkérésre vonatkozólag; míg Schóber Albert egy, a másodrendű vaspályák naponta inkább eltérbe lépő, korszerű kérdéséről irt és kizíratképen Hannoverában megjelent német műre irányozza az egylet és szaktársak figyelmét.

A „Vegyesek” rovatában 1) A dynamit-ról, 2) A téglák tartóssága, 3) A londoni Hollborn viaduct, 4) A londoni mérnök-egylet, 5) A zenekedvelők bécsi egyeletének háza, 6) Chinai földmérészet, 7) A berlini városok építése, 8) Az ablakkeretek színe- és 9) A tánczteremek díszítéséről találunk apróbb közléseket.

A vastag kettős füzetnek csaknem felét (1/10-ét) foglalják el ezúttal az egylet tárgyalásai január, február és márczius hónapokról, s főleg az V-dik nagy gyűlésnek terjedelmek leírása, gyorsírói följegyzések nyomán; mit e kiváló fontosságú közgyűlés kétségkivül meg is érdemelt.

Végül még egy megjegyzés és rövid interpelláció az egyleti „Közlöny” szerkesztőségéhez! Tudjuk ugyan, hogy a külföld havonként megjelenő, hason irányú szaklapjainál is éven át többször fordul elő kettős füzetek kiadása. Mi azonban a központi összekötötésünk szorosabbra fűzése szempontjából igen óhajtanók, hogy a m. mérnök-egylet közlönyéből minél ritkábban jelenjenek meg kettős füzetek, s az egymásután következő számokat minden hó végével rendszeresen s pontosan, mint eddig, megkapjuk. A mi az interpellációt illeti, annak rövid tartalma következő: a m. mérnök-egylet közlönye mult évi 2 dik füzetében a szerkesztő által kitűzött jutalomdíjak kérdése mikor fog oldolni? A folyó évrnek 1/2-a már eltelt, s mi itt a távolban, bár nem közvetlenül érdekelve, kíváncsian várjuk az eredménynek mielőbbi közzétételét. H. S.

## Vidéki levelezés.

B. Madaras, április 30. 1870. — Polemizálni semmi kedvem, czáfólni sem akarok senkit, csak is mit szememmel láttam, kívánom világ eleibe tánni, egy több évek óta sírosendes álmaid szunynyadó magyar katona érdekében.

A „M. Polgár” 48-dik számában „egy fogoly honvéd” a mezősegi falvak s Szász Régen felégetésének átkát Dorschner és Betzman hitlen vezérek mellett Zsombory magyar ezredesre nehozitván, erre ennit kibány megjegyezni:

Mint nemzetőri százados a táborral Sz. Régen alá megérkezvén, csakhamar őrnagyomól azon parancsot kaptam, hogy egy másik százados kartársammal a városba menvén, a vezérkartól a tábor számára eszközölnék húst és tűzelőfát. E megbízással beérkezvén a vezérkar szállásának udvarára, míg poros gunyáinkat tisztogatva kevés ideig ott mulattunk, azalatt a vezérkar a szobából (hol a kenyérdarabokról, néhány türes tüvegről, lekoppasztott majorságcsontról itélve rövid ebédét végezte)

## Felhívás

a kolozsvári jog- és államtani társulat megalakítása érdekében.

A jog- és államtani ismeretek körébe tartozó kérdések megvitatása, a törvényhozás és törvénykezés terén ide vonatkozólag felmerülő napi kérdések körüli eszmecsere s ennek gyakorlati eredményéül az erdélyi specialis viszonyok komolyabb figyelemre méltatása mellett nézetek megállapítása és érvényesítése céljából egy Kolozsvárt székelő „jog- és államtani társulat“ életbeviteléhez szükségesége oly nézet lévén, mely szélesebb körben elterjedve naponta mind élénkebben nyilvánul: tisztelettel felhívjuk az itt székelő törvényészeket, ügyvédi- és tanári kar, valamint más testületek tagjait s általában mindazokat, kiket az ügy érdekel, hogy ezen társulat megalakítása végett jövő vasárnap, azaz: folyó hó 15-én délelőtt 11 órakor a megyeház termében tartandó szélesebb körű gyűlésben megjelenni s az ügyet tanácsukkal és alakulás esetében a tagok sorába való belépés által támogathatni sziveskedjenek.

Kolozsvár, május hó 6 kán, 1870.

Berde Áron,

a kir. jogakademia igazgatója.

Biró Pál,

kolozsmezei törvényszéki elnök.

Halmágyi Sándor,

kir. urbéri törvényszéki elnök.

Simon Elek,

az ügyvédi egylet elnöke.

Zaretsky Emil,

a kir. jogügyek igazgatója.

## UJDONSÁGOK.

(—) Ő Felsege Nagy-Ungom kath. községének legett temploma felépítésére saját pénztárából 300 forint ajándékozott. A királyasszony pedig Német-Szromajom kath. községének ajándékozott 100 forintot.

— A templom körüli épületek lebontását illetőleg a tettek órája évről évre késik. Kérjük a szepítő bizottmányt világosan fel bennünket arról, mi gátolja a templom körüli épületek lebontását, s mikorra remélhetjük a városunk szepítését illető fontos ügy elintézésének megkezdését. — Többen az üdvös célra adakozók közül.

— Gr. Mikó Imre volt közl. miniszter s Kolozsvár köztisztviselőiben álló képviselője f. hó 9-én már képviselői helyén vett részt az országgyűlésen. A gróf Deák Ferencz mögött ült.

(—) A rendőrség legközelebről fogja a tanács azon határozatát érvényesíteni, hogy a bivalok a belváros területéről végképen eltávolítsanak. A mint tudjuk, egy kormányzati rendelettel már régebben el voltak tiltva a belvárosból a bivalok, azt kell vala érvényben tartani.

(—) A járhatlan utakról, eddigelő a „Mezőség“ volt híres, most a város tővében a kolozsvári Nádas tere kelt vele diadalmos versenyre. A vasúti indóház és a nádasai fürdő közt feneketlen sárterger tátong, mely elnyeléssel fenyeget minden a nádasai fürdőbe, vagy a „Brétfü“ be jutni igyekvő járművet. E sorok írója könnyű szekerem kísérel meg ez utat s 4 ókór alig tudta a sárörvényből kiemelni.

(—) Az itt állomásozó Niederland ezred zenekara e hó 20-án néhány hétre elhagyja városunkat.

— Egy pénztárcza veszett el május 10-én délután Bogdán István ur kereskedésétől a Stein ur könyvkereskedésig 53 forint. A megtaláló felkérte, jelentse magát a „Magyar Polgár“ szerkesztőjénél, ki a legméltányosabb jutalomról biztosítja.

(—) Távirtdai forgalom. Pesten, a főállomásnál, ápríl hónap feladatát: 19,579 stürgöny és pedig 209 állami, 330 távirtdaszolgálati, 497 tüzede, 10,850 kereskedelmi s üzleti, 364 hírlapi, 2060 családi és 5269 különféle ügyekben. Érkezett 20 ezer 540 stürgöny és pedig: 435 állami, 361 távirtdaszolgálati, 485 tüzede, 8474 kereskedelmi s üzleti, 394 hírlapi, 3017 családi és 7374 különféle ügyekben. Az érkezett stürgönyök közül helyben kézbesítettet 20,006, továbbszállítottat 269, postával 3; kézbesítetlen maradt 242. Az összes havi forgalom 73,727 darab. Bevétel 15,151 frt 65 kr.

(—) Valaki a „P. Napló“-hoz „Quousque tandem abutere Catilina patientia nostra“ motto alatt közelebről levelet intézett, melyben az áll, hogy nincs megelégedve a mostani vallásokkal, s össze akarja hívni a vele egy nézetben lévőket, hogy „Jézus tana alapján korunk szellemének és miveltésének megfelelő hitágazatokat dolgozzanak ki s egy új hitfelekezetet „Jézus követői“, vagy más hasonló értelmű címmel alakítsanak.“ Az új hitalapító felszólítását nem dobták a szerkesztői kosárba, hanem a szerkesztő kijelenti, hogy nem számékszik beállni profétának.

(—) Szeged városának 70,098 lakosa van. S így eddig Szeged a legnépesebb magyar város a fővároson kívül.

(—) A „Reform“ Lónyai Menyhértet már közös pénzügyminiszternek nevezi. Pedig még nem az. Ezzel összekötésben újságolja, hogy az államkincstár, Lónyay Menyhért kezdeményezése folytán, Hunyadvármegyében, a Zsil völgyben, nagyszerű vasverdet állít, mely „Deák“ telepnek

fog nevezetni. Az alaprajzokat közelebről küldték meg Deák Ferencznek, egyszersmind egy darab fekete szentet, mely a megújítandó szénbányából vágatott s mely minőségre nézve a legfinomabb angol fekete szénhez is bátran kiállja a versenyt.

(—) József főherczeg, kiról közelebről irtuk, hogy Alsóthon megbetegedett, már jobban érzi magát, és néhány nap múlva teljes felgyógyulása remélhető. Novák Antal, honvéd főorvos, tegnap visszaérkezett Alsóthronról.

(—) A tenger alatti buzal tárgyában az amerikai kormány felkérte a magyar kormányt, hogy az erre nézve tartandó világkongresszuson képviseltesse magát.

(—) Egy párisi gyógyszerárba belép egy vevő. Vesz valamit és kifizet érte 5 frank 2 soust. Távoztá után a segéd észreveszi, hogy az 5 frankos pénzdarab hamis, és rögtön megmondja a gyógyszerésznek. De a sous jó? kérdé a gyógyszerész. Igen! volt a válasz. Hallgasson! még így is nyerek egy soust.

— N. Váradon a múlt héten önkéntelen fűrésnek voltak tanúi. Egy vagabundus kinézésű egyéniség szalad ki ott a Katonavároson bizonyos izraelita polgártárs kereskedéséből, nyilván valamit elterhelt. A károsított fél természetesen utána; de minthogy a távolság közte és üldözöttje között már meglehetősen nagyra nőtt, a polgártárs jónak látja kiabálni a járó-kelőknek, hogy tartóztassák fel a szaladót, mert hát ő nagyon szeretne vele beszélni. Futottak is többen utána; — s mikor látta az üldözött, hogy menekülési szándéka mármár fucsba megy, egy — a Körözsre szolgáló zugon egér utat vesz magának, és hűsies elszántsággal neki megy a még nagyon is tude viznek — s szerencsésen átgázolja. Természetesen az üldözöknek elment aztán a kedve az üldözéstől. Vigasztalhatja magát a megkárosított polgártárs, hogy nem vitte el a lopott valamit az illető — szárazon.

— A háborúk ára. A keleti háborúnak 256,000 orosz, 107,000 francia, 45,000 angol és 1600 olasz lett áldozata; Afrika 1830 óta körülbelül 146,000 emberébe került Franciaországnak. Az olasz háboruban 59,664 osztrák, 30,220 francia, 23,610 olasz, 14000 nápolyi és 2370 pápai katona esett el. Az olasz háború a három hatalmasságnak 1485 milliójába került; a keleti háború Oroszországnak 2328, Franciaországnak 1348, Angolországnak 1320, Törökországnak 1060 és Ausztriának 470 millió frankját vette igénybe, a mi összesen valamivel több mint 8 milliárd.

— Nizzában legközelebről egy lengyel gróf, Zamoiszky revolver lövés által súlyosan megsérült. Az ártatlan tettés saját unokaöccsére, ki a revolverrel (mely meg volt töltve) játszott, s kinek kezéből a véletlenül elült fegyver bányját találta.

\* Ráth Mór könyvkereskedése a „Vastuskó“ szállást veszerel, s ez alkalomból a „Pest. Lloyd“ érdekes nevezetességeit sorolja el az eddigi kiadói helyiségnek. Többek közt volt benne egy vörös bársonyos karszék, melyben olyan férfiak ültek gyakran, kik utóbb miniszterek lettek, vagy könnyen azok lehettek volna; például, Eötvös, Gorove, Andrassy, Lónyay, Csengerly, Somssich — de különösen Deák Ferencz. Az öreg ur sokszor üldögélt e támlányban, s a ki-és bejáró vidékiek gyakran használt vették ismeretlenségülszüknek, a nélkül, hogy tudták volna, miszerint a haza bölse áll előttük. Egy alkalommal az „öreg ur“ nyílt tekintete annyira bátorította egy falusi urat, hogy ez azt is megkérdezte tőle: hol lehetne Deák Ferenczet legjobban látni. Az öreg ur a város erdei nádszékre utasította; képzeltetni mennyire elbámult a kérdezősködő, midőn a jelzett széken ülőben, nemcsak kedélyes utasítóját, de a nagy Deák Ferenczet ismertette fel. Az is megemléstére méltó, hogy a Ráth-féle könyvkereskedés csempészte be Széchenyi híres „Blick“-jét „Neneates Leipziger Kochbuch“ cím alatt; Horváth Mihály remekművét: „A magyar függetlenség harez története“ a censura azért bocsátá át, mert Alzog „Katholische Moral Theologie“ cím alatt érkezett be. Később ugyan e csempészetek hirt terjedt; hanem a jó gazdaszony lisztes ládái elrejték a még meglevő példányokat a hivatalnok szeméi elől.

\* Liverpoolban ép most szerelnek fel egy 20 láb hosszú csónakot, melyen két vakmerő hajós kapitány szándékszik Amerikába átutazni. A két tengerkísérő 50 nap alatt remél Newyorkba eljutni, hanem azért élelmet 3 hónappal visznek magokkal. A csónak-szobát nagy kényelemmel készíték fel. Kísérőjük lesz egy nagy újfundlandi kutya. Ezek a jó urak veszedelmes tréfára adják fejüket, aligha élvezendik a diadalmos fogadtatás perceit, mire a newyorki kikötőben bizonyos számú hivatnak, ha különben ez az egész hír nem valami angol hümbög.

\* Tehát a halál ellen is van orvosság! Egy boroszlói gyógyszerész hirdeti, hogy hirtelen halálessetek gyógyítására is van engedélye. Ez az ember millionáriussá lesz, ha csak nem kerül valami vörös fedélzetű toronyba — nyugalomra.

\* Schmidt Henrik szebeni jogtanárt — ki egykor tüzesen viaskodott az alkotmányosság zászlója alatt, de utóbb megörlött volt — halva találta az új erdőben.

\* Disraeli új regényét „Lothair“ címűt adott ki; akkora olvasó közönségre számít, hogy egy kiadó ajánlatát 16000 fontot sem fogadta el, hanem maga adta ki művét.

\* Peapody, ki milliókat áldozott művelődési célokra és szegények felsegélyezésére, aránylag kevés vagyont hagyott hátra; midőn végrendeletét közelebről felbonták, kintint, hogy csak 150,000 dollárt (300,000 ft) oszt meg rokonai között.

**Színház, művészet.** (—) A „Gerolsteini nagyherczegnő“ ben kétségbonhatlanul bebizonyította Blaháné, hogy a mily jó énekesné, ép oly gyakorlott kedves színésznő is. Kezei közt e szerep merőben új életet nyert, és sok oly szépséget tüntetett fel, melyet eddig nem ismertünk. A t. művésznő tökéletesen ismeri a tért, melyen mozog és személyesítendő alakjának minden részletét ki tudja emelni, domborítani, miben előnyös külseje és jó izlése nagy előnyére válik, úgy szintén soliditása, mely a mi közönségünk előtt a legjobb ajánlólevél. E könnyűvértü nbnőben például az élénk és kedves játék mellett mind végig meg bírta óvni a herczegnői méltóságot. A szorongásig megtelt ház sokszoros kintintésében részesít. Méltán megemlíthetjük mellette Daray kisasszonyt (Vanda), Boggyót (Fricz) és Kassait (Puk), Szombati (Bumbum) és Lenkei (Paul) szintén kielégítették rögtönözve betanult szerepeikben. — „A fogház“ Benedix legjobb vigjátékai közé tartozik. Előadásán most is jól mulatott a különben kevés számú közönség. Takács (Szász Jónás) és Kovács Gyula (Daruváry) humorú, eleven játékanak más következtése nem is lehetett. Különben Fejérvárinét (Sasormy Etelka), Priellet (Zordy), Dancz Ninát (Biri) szintén elismeréssel kell megemlítenünk.

(—) Holnap Prohászka és neje bűvészek rendeznek előadást a színházban. A szebeni lapok elismeréssel szólnak róluk. Hozzánk Maros-Vásárhelyről jöttek.

(—) Szombaton (május 13-kán) kedves vendégünk Blaháné asszony jutalmául „A szép Helena“ adatik. A t. művésznő eddigi rövid működése által már érdemesítette magát a t. közönség tömeges pártolására. Szerintünk ez volna a legjobb alkalom ez ujonnan megismert jeles tehetség megmarasztására, vagy legalább azon közhajtás kifejezésére, hogy a közönség őt színházunk szerződött tagjánul birni óhajtana.

## KÜLFÖLD.

A plebiscitum érdekében működő párisi központi bizottság működését következő felhívással fejezte be: „Választók! Feladatunk lejár, a tiétek pedig megkezdődik. Minő feladat vár immár hazafiságunkra? Hogy mntassuk meg, mire képes egy szabad országban egy elhatározott szabadelvtű többség, mely csak önmagára számít és melynek egy oly kiengesztelhetlen kisebbséggel van dolga, mely az összes pártok koalíciójából áll, s mely ellenségeskedésében, csak hogy célját elérje, nem riad vissza semminemű fegyvertől, semminemű eszköztől, legyen az bár: gyaláztatás, árulás, clubb, complot, merénylet, bomba!

„Az 1870. május 8-ki plebiscitum, ezen nagy nemzeti szavazás egyedüli alkalom arra, hogy ezen többség kapcsait szorosabban egybefűzze, mely a rendet szabadság által, az állandóságok haladás által akarja, s mi kötelességünknek tartjuk, ezen alkalmat, mely nem tér többé vissza, arra felhasználni, hogy abból egy jótékony győzelem legyen, melynek kivívása immár töletek függ.

„Minő kötelesség vár reátok? Hogy vasárnap, május 8-kán mindannyian osztályaitokhoz vonuljatok és ott, miként 1848. decz. 10-én, szavazatok, a midőn nem annyira választás, mint inkább ünnepelely volt, melyhez a vidékek és városok lakói minden részről, éltükön zászlókkal, vonultak e felkiáltással: „Éljen Napoleon!“ — 1870. májusban arról van szó, hogy választások két alkotmány közt, még pedig azon alkotmány közt, mely egy időre meglapta szabadságokat, s a mely azt véglegesen visszaadja nektek ismét. Észszeretlen nem is lehet ingadozni; menjetek tehát a szavazásra s szavazatok mindannyian igennel. Ily módon megszámláljátok ti magatokat, s mivelhogy kétségtől többésben lesztok, biztosítani fogjátok az általános szavazattöbbséggel minden tekintetben leghevesebben nézeteiteket és érdekeiteket. De még ennél is többet tesztok; kitöltitek a forradalomnak sírját, melybe minden kormány sodortott. S melyik azon forradalom, mely nem került volna Franciaországunk milliárdjaiba?

„Választók! Ha szabadságot akartok: szavazatok igennel! Ha rendet akartok: szavazatok igennel! Ha fennállást akartok: szavazatok igennel! Ha virulást akartok: szavazatok igennel! S ha el akarjátok fűradalmainkat, odaadásunkat ismerni: úgy szavazatok igennel! (Aláírva Albufera).“

Tegnap (május 7-kén) a nyolczadik arondisementban magán értekezlet tartottat. A Thiershez küldötték működésük eredményéről tesztok jelentést. Thiers kinyilatkoztatja, hogy ő, miután a plebiscitum ellen nyilatkozott, elhatározta magát, hogy egészen tartózkodó leend. Ő nem ellensége a kormánynak, de nem fogja helyeselni az egyszerű kár;

hozott elvet. Habár a szabadelvű elemeknek egy része elhagyta is a kabinetet, úgy hiszi, hogy elégséges rész maradt még hátra. A népes gyűlékezet egyhangulag rosztala Thiers ezen magatartását és kinyilatkoztatta, hogy Thiers candidaturáját nem fogja támogatni.

Az angol lapok az athenai brit követnek egy lord Clarendonhoz ápril 23-ról intézett sürgönyét közlik, melyben a gyilkosságokról következők mondatnak: Herbert követségi titkár ápril 21-kén d. u. Dylissitől nem messze öletett meg, vele együtt Lloyd ügyvéd is. A két más utazó, Vynér és gróf Boyl az olasz szövetségi titkár, ugy látszik, jóval messzebb az ország beljében, Skimatari szomszéd-ságában gyilkoltattak meg. A meggyilkoltak holt-

testei rejtett megcsönkítések nyomait viselték. A király, valamint az összes diplomaiati testület ápril 21-kén megjelentek a brit követségnél, hogy a követ előtt a szomorú esemény feletti legmélyebb sajnálatukat nyilvánítsák.

Mint Flórenczből, f. hó 4-ről jelentik, a kormány arról értesült, hogy a Napoleon császár elleni összeesküvés Olaszországban is szélesben el van ágazva. A Pavia, Parma s Modenában történt legutóbbi kísérletek megfiúsulása daczára, az északi tartományok el vannak özölve Mazzinista ügyökökkel, kik azonban féken tartatnak a sereg ingathatlan szilárdsága által; de megújítják zavargásaikat, ha Franciaországban rendtelenségek tünének ki.

Berlin, május 7. A vámparlament ma záratolt be trónbeszéddel, melyben kiemeltetik, hogy a most letett törvényhozási időszak kitünő tevékenység után végződik be; — a trónbeszéd azon biztos reményét fejezi ki, hogy a vámparlament jövőben is áldásos leend a közös hazára.

Szent-Pétervár, május 7. Az itteni osztrák követség katonai attachéja, hg Arenberg, saját szállásán ma reggel meggyilkolva találtott. A tetteseket még nem tudhatni.

**Legújabb.**

Páris, május 9. 1 1/2 óraker d. n. A szavazások közül eddig tudva van: 6.526,316 igen, 1.368,610 nem; 16 arondissemantban, ugy az al-

giri száraz és tengeri katonaság szavazása még nincs tudva; az egész eredményt tehát kereszám-ban mintegy 7 millió igennel és 1 1/2 millió nem-mel szavazóra lehet tenni.

**Távirati tudósítás a bécsi börzéről.**

Május 10-n: 5% Metaliques 100 frt 60.50. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.75. Kamat 60.50. 1860. Kölcsön 96.50. Bankrészvény 716. Hitelintézet részvény 200 frt 251.—. London 10 ft st. 100 frt. 23 1/2 kr 123.85. Ezüst 122.25. Cs. királyi arany 5.86. Napoleondor 20 fran. 9.88 1/10.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.75. Temesi 78.75. Erdélyi 75.75. Horv.-Slavon 83.70.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Sz. 2390. pol. 1870i

(218)

1-1

**Árlejtsési hirdetemény.**

Ns. Kolozsmegye tisztsége által közhírre tétetik, hogy miután a mult hó 20-án 2023.1870. sz. a. kelt végzéssel a tervezett megyei börtön helyiségek munkálatainak kiadása céljából f. hó 10-kén déli 10 órára kitűzött árlejtsési vállalkozók hiánya miatt eredmény nélkül maradt, — ennek foganatosítása végett új határidőül f. évi május hó 17-ik napja d. e. 10 órája tüzetik ki.

A kikiáltási ár 28,846 frt. 55 kr. Miről a vállalkozni kívánók oly hozzáadással értesittetnek, hogy az építési tervezetet és árlejtsési feltételeket a kitűzött idő előtt a megyeházánál rendes hivatali órákban bár mikor megtekinthetik, és írásbeli ajánlatokat benyújthatják, — melyek azonban az árlejtsési alkalmával csak azon esetben fognak figyelemben vétetni, ha a kikiáltásárnak 5%-ja bánatpénzül hozzájuk lesz mellékelve. Kolozsvárt, május 10 én 1870. Kolozsmegye Tisztségétől.

(221)

(1-3)

**„Báznai fürdő“  
Medgyes mellett Erdélyben.**

Megnyitás 1870. május 26-án.

Az iblany és büzeny tartalmu báznai sóvíz fürdők, a melyek ezer meg ezer szenvedőnek tökéletesen visszaadák egészségét, különösen gyógyerejűeknek bizonyultak a **oszú és köszvény** minden nemeiben, **görvélyben**, a hajlások **idült gyuladásaiban, tagficzomodásban, inkurtulásban**, a **méh viztolulásában és idült gyuladásaiban, dysmenorrhoeben, amenorrhoeben, higanyinlésben, avult bujasenyvben, aranyeres bajokban** sat.

Ezen tökéletesen kijavított, kellemes sétányokkal, új kerttel ellátott, kis völgyben (erdő és szőlőhegyektől környezve) fekvő gyógyhely, a legnagyobb kényelemmel van berendezve, (200—300 család számára) elegendő tiszta, egészséges és czélszerű szállást nyújt, e mellett gondoskodva van jó és jutányos ételekről és italokról (még a nevezetesebb ásványvizekről is,) pontos szolgálatról, orvosi segélyről, 10 hirlapról különféle nyelven, fürdőzenéről, tekeasztraláról, bálakról s egyéb mulatságokról.

Alólirt tisztelettel kéri a n. é. t. cz. közönséget, hogy tudakozódásait május 23-ig Fehérvárra Binder szállodájába, május 24-én tul pedig Báznára a fürdőbe intézni méltóztassék.

**Binder József**  
szálloda tulajdonos Gy.-Fehérvártt-  
és a báznai fürdő bérlője  
Medgyes mellett Erdélyben.

**Kolozsvárt (1-1)**  
**Karvázy Józsefnél**  
**gazdaságimagvak**  
Künnő minőségben még mindig kaphatók.  
Azok közt: francia és magyar **Lucerna, Here és Répa; Fű-**  
**magvak** nagy választékban; ugyszintén bel- és külföldi **vetemény** és **Dohánymagvak** is. Azonkívül **kendermag, borsó és lenese,**  
mind jutányos árban.

**(212) (3-3)**  
**Vidéki szülők,**  
kik léány gyermekeiket tanítás végett Kolozsvárra beadni szándékoznak, értesittetnek az iránt, hogy alólirt hajlandó jó családoktól  
**léány gyermekeket**  
kosszítal és szállással ellátni, fő feladatom leend a nevédekeket a német nyelvben gyakoroltatni, azokat szigoruan gondozni és felügyelni. Bővebb felvilágosítást ad szentegyházutezében a **490** házszám alatt  
**KELEMEN KÁROLYNÉ.**

**(20) (3-6)**  
**A kolozsvári takarékpénztár**  
részérői jelentetik, hogy  
A.) A betétekre nézve: 1. A betett pénzek biztosítására szolgál az intézet 100,000 frt. aaptőkéje. 2. Tagságot valamint betéti könyveskéért semmi díj sem fizetetik. 3. A betett pénz után 5 százalékot ad; még pedig a hó első felében történt betétek után ugyanazon hó 16 tól, — a hó utolsó felében történt betétek után a következő hó 1-ső napjától kezdve foly a kamat. 4. Az intézet 25 krajczáron kezdve bármely összeget elfogad, s egy forint után már kamatot ad. 5. A betett pénzt, az alapszabályok szerint egészen vagy részben kamatostól tetszés szerint bármikor ki jehet venni. 6. Az intézet jótékony és közhasznu czélok, mint iskolák, szegény- és betegápolók gyámoltása tekintetéből ezeknek tett ajándékokat és hagyományokat is elfogad, s azokat kamat halmozással növeli.  
B.) Az intézet pénzek elhelyezésére nézve: 1. **Előlegez 6%** kamat és mért-sékelt illeték mellett: a) minden birodalmi államkötvényekre, hitelpapirokra, jelesül urbéri kötvényekre, és minden papirra, melyek a bécsi és pesti értékpapír tőzsdén hivatalosan jegyezettnek. b) Arany és ezüst pénzre, a nyers, érték erejéig. 2. **Leszámitol** váltókat. 3. **Vásárol** erdélyi és magyarországi urbéri és más bármínő állampapirokat, s nagyobb vállalatok kötvényeit és zálogleveleit.  
Az intézet üzleti ideje ünnepek és vasárnapok kivételével naponta 9 órától 12 óráig. Vidékről postai úton közlekedtetni az intézettel; az igazgatóság ez úton i legpontosabb szolgálatát ajánlja.  
Üzleti helyiség: főtér 163 szán.  
**A takarékpénztár választmánya:**  
**Gr. Eszterházi Kálmán,** választmányi elnök.  
**Korbuly Gergely,** igazató.  
**Kovácsi Antal,** jegyző.

**(62) (2-3)**  
**POPP J. G. gyak. fogorvos urnak**  
Bécsben, Stadt, Bognergasse 2 sz.  
Tisztelettel írl:  
Kérem e levél átadójától nekem, a saját használatomra, híres Anatherin-Szájvízből egy palackot küldtetni. Mivután sok betegemnek ajánlottam és sikerrel alkalmaztam, most már önmagam-n is meg akarom próbálni.  
Tisztelettel:  
orvos- és sebész tud. dr. Sausslein, az orvosi egyetem tagja,  
Bécs, Neubau 44 sz. új.  
Kapható: Kolozsvártt: **WOLFF J., Dr. HINCZ Gy., ENGEL J.** és **BINDER** gyógyszerészek és **KARVÁZY J. Tordán;** Wolf gyógyszerész. Dévcsen: Krémer Sámuel. Déván: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Foltbert gyógyszer. Nagy-Enyedén: Oberth J. gyógyszer. M. Váradhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvárosban: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahán: Weiss gyógyszer. Sz.-Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-Váradhelyt: Nagy Jakab. Bázsményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szinyér-Váradhelyt: Gerber gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Fehérvártt: Wagner könyvtáros. Segesvártt: Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. Nyír-egyházán: Bacsa B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balásfalván: Fülel és társa. N.-Almásán: Beck M. Gy.-Szt.-Miklóson: Mikó M. Sz.-Udvarhelyt: Beczasi Em. Földvártt: Temmer E. Bászóban J. v. Müller, gyógyszerész.

**A kolozsvári hitelbank és zálogkölcson-társulat**  
1. leszámitol váltókat, utalványokat, kibuzott sorsjegyeket és kereskedelmi kötvényeket;  
2. vesz és elad földtehermentesítési kötvényeket, részvényeket, magán kötvényeket és más értékpapirokat saját és idegen rovásra;  
3. behajlt váltókat és évi járulékok, kamatok, osztalékok, szelvények, utalványok és más czimen levő követeléseket; kiveszi a pénztárból az utalványozott földtehermentesítési kötvényeket;  
4. elfogad örményképpen mindennemű értékpapirokat és értéktárgyakat;  
5. elfogad folyó számlára pénzeket, váltókat és értékpapirokat, a melyekről utalványok után lehet rendelkezni;  
6. átvesz pénzeket, a melyekről kamatozó, felmondási határidőhöz kötött s háttíratilag forgatható pénztárjegyeket ad ki; az ilyenmű pénztárjegyek legkisebb értéke 100 frt.;  
7. a zálogkölcson-üzletben kölcsönököt ad a) mindennemű ingóságra, b) drágaságra; ékszerekre s arany és ezüstneműkre; c) értékpapirokra, azaz mindennemű államkötvényre és iparvállalati részvényre. (74) 6-\*

**(166) (5-6)**  
**A legjobb és legolcsóbb órák, 3 évi írásbeli jótállás mellett, a sok évek óta magának hirnevet szerzett Kohn Ignácznál**  
Pest, kigyóuteza 6 szám alatt kaphatók.

**Genfi zsebórák.**  
Ezüst hengerórák 4 rubinnal . . . . . 10—11—12  
„ „ aranyszéll, felszőkkeső 12—13—14  
„ „ dupla fedéllel, 4—8 . . . . . 15—16—17  
„ rubinnal . . . . . 15—16—17  
„ horgonyórák 15 rubinnal . . . . . 15—16—17  
„ „ dupla fedéllel, 15 rubinnal 18—20—22  
„ „ kristály üveggel . . . . . 18—20—22  
„ „ dupla fedéllel, . . . . . 24—26—28  
„ 15 rubinnal . . . . . 24—26—28  
„ remontírook kristály üveggel, . . . . . 28—30—32  
„ 15 rubinnal . . . . . 28—30—32  
„ „ dupla fedél, krist. üveg, . . . . . 35—38—40—45  
„ 15 rubinnal . . . . . 35—38—40—45  
Arany hengerórák, Nro. 3, 4—8 rubin. 30—32—35  
„ horgonyórák „ 3, 15 „ 37—40—42  
„ „ arany köpenynyel . 48—52—55  
„ „ dupla fedéllel, 15 rubin. 55—60—65  
„ „ „ arany köpeny-nyel, . . . . . 70—75—80—90—100  
„ henger-hőgyórák, 4—8 rubin. 24—26—28  
„ „ dupla fedéllel, . . . . . 38—40—45  
„ 8 rubinnal . . . . . 38—40—45  
Mindennemű igazítások a legújabb genfi mód szerint, a legjobbban és legjutányosabban teljesittetnek.  
Régi órák, régi arany- és ezüst eszerben elfogadtatnak.  
Külmegrendelések, az összeg beküldése, vagy utánvét mellett gyorsan teljesittetnek.  
Oly órák, melyek nem tetszenek, becsérőltetnek.

**639 8-12**  
**Elsen Samu**  
szelvény-gyáros (Fournirfabrik) raktára  
**Deutsch J. B.-nél Segesvártt,**  
ajánlja **diófa-, kórisfa, egerfa- és cseresznyefa- szelvényeit**  
□ lábszámmra 15, 20 kr., minőség szerint.

**Figyelmeztetés**  
a t. cz. n. érd. férfi-közönséghez!  
Üzletem fennállása óta Kolozsvártt, minden törekvésem arra volt irányozva, hogy a t. cz. n. érd. közönség szükségeinek leggyorsabb és legkönnyebb kielégítésére alkalmat nyissak; azon czikkeknak, a melyek a kolozsvári piacon vagy éppen nem, vagy csak nehezen voltak megszerezhetők, **nagyválasztéku raktárt** állítottam, szóval: igyekeztem minden hiányzó cikket meghonosítani üzletemben, s  
**nagy Bazárom**  
fényesen tanuskodik buzgalmam eredménye mellett.  
Lankadatlan törekvésem következtében eljutottam annak belátására is, hogy ámbár üzletem a t. cz. n. érd. férfi-közönségnek kész bécsi lábbelikben a lehető nyújtja ugyan, de minden igény, izlés és kívánat kielégítésére még sem elégséges; azért szövetkeztem Kolozsvár legelső cipész-képességével — **Schwarz Károly** urral, a kinek vezetése alatt  
**férfi-czipész-műhelyt**  
nyitottam, a melyben mindenféle férfi-lábbelik **gyorsan és jutányosan fognak készittetni**, és akkép intézkedtem, hogy a megrendelt cikkek a kívánt időben pontosan készen lesznek, s a t. cz. megrendelők nem lesznek azon bosszantó kellemetlenségnek kitéve, hogy az ígért időre a megrendelt tárgyat meg ne kapják.  
Bár hol és ki által készített lábbelik kijavitása elvállaltatik.  
Műhelyünkben készült lábbelik kijavitása ingyen történik.  
Vidéki megrendeléseknél a viselt lábbeli beküldése elégséges, főképp hogyha a t. cz. megrendelő annak netaláni hiányosságát is tudatja.  
A megrendelések csak is a „nagy Bazár“ban fogadtatnak el.  
Új üzletemet, melynek felállítására a n. érd. t. cz. férfi-közönség kényelme tekintetéből határoztam el magam, s melynek termékei minden részben **vetekedni fognak a bécsi készítményekkel**, sőt tartósságban azokat felülmúlndják, a t. cz. n. érd. férfi-közönség pártolásába ajánlván, maradtam tisztelettel.  
Kolozsvár, május hó 1870.  
**CSAPÓ SÁNDOR.**



(153) (6-6)

# Czetz János és Társa

női- és férfi divat Bazarja  
(Kolozsvárt, közepetca Folly-ház.)

Tisztelettel van szerencsénk tudatni a nagyérdemű helybeli, egy vidéki t. cz. közönséggel, hogy a jelen **tavaszi-idenyre is** megérkeztek a legújabb divatu női- és férfi ruhakelmék, kész-női-**selyem, bársony és posztó-felöltők**, berlini **Sottis-kendők, tavaszi- és nyári-napernyők**, színes és fekete **selyem-, Sottis-szór ruhakelmék.**

Dúsan ellátott divatbazarunkban kaphatók továbbá: finom női- és férfi **kesztyűk, Stafirunghoz szükséges Rumburgi-vásznak, és asztaliemlék. Selyem, és Casmér-paplanok, lószőr- és ruganyos matrácok. Butor-szővetek és szőnyegek.**

**Bécsi butor-raktárunkban** folytonosan kaphatók finom-diófa sifonok, ágyak, író-, varró-, Szalon-, toalett- és ebédlő-asztalok, kész garnitúrák, 120 fttól feljebb. Arany- és diófa keretű tükörök gyári áron.

Th. Singer-esaládi varrógép gyári raktára.  
Vidéki megrendelések pontosan igazítottak.

(45) 12/5 1870. (6-\*)

# Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi múkiállításon arany-érmét nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszerár Bécében, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

**Figyelmeztetés.** Miatán tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-pór használati utmutatásokkal áruhátnék, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját néveláirásomat is viselik, s ily módon azok külsőjeokról ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvással mindenkit azon megfigyeléssel figyelmeztetni, miszeint az ilyenű szerekek megkülönböztetése végett, „az általam készített Seidlitz-pór minden katulyája és minden egyes adag papír-burkolata hivatalos őrizmény alatti saját véd-íparjeggyemmel van ellátva.“

**Ára egy béncseslád-vegyes skatulyának 1 forint oszt. ért. kenvenemmel!**

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes bizonyítványul szolgál, hogy azok rögzött dngulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges főfájás, vertorlódás, közhvényyszerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. esetében a legjobb eredménnyel használtattak, s a legtartamosb gyogyeredményt vitytak ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiái és vizgyógymódot használtak, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan vissza-nyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, közművesek, művészek, mezei gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyogyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható **osupán osak**

Kolozsvárt: **BINDER K.** (ezelőtt Ritter) gyogytárában b.-monostor-utca a városi Redoute során; továbbá **Wolff J., dr. Hintz György és Engel J.** gyogytáraiban.

**Beszterczen:** Szongot György.  
**Brassóban:** Jekelius F.  
**M.-Vásárhelyt:** Jeney Károly és Bucher M.  
**Nagy-Károlyban:** Schöberl.  
**Nagy-Szebenben:** Müller gyogyysz.

**N.-Váradon:** Jánky Antal.  
**Segesvárt:** Teutsch J. B.  
**Szászsebesben:** Binder F. gyogyysz.  
**Szerdahelyt:** Schimert F. gyogyysz.  
**Zilahon:** Harmath S. F.

A fennebbi czegekénél létezik még ezeken kívül a

**norvegiai „Bergen“ városból való valódi DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ raktára is.**

Ára egy nagyobb üvegeknek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é.

Az üvegcsek el vannak látva védmárkossal és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkpakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsir faj a dorschhalaknak legcondosabb egybegyűjtése és kivilágosítása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirrolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyogyyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, közhvény és csúz, idült bőrküüetés, szemgyuladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

**MOLL A.** gyogyyszerész Bécében, „zum Storch“, Tuchlauben.

(191) 12/5 (3-3)

# Klein János első es. k. szabadalmazott hármonika gyára

Bécében, Neubau, Zieglergasse, 17 sz.

ajánlja legnagyobb finom kézi hármonika- hangszerek raktárát, az azokhoz tartozó üntanító iskolákkal és több mint 800 darab legkedveltebb zenedarab figygelékével, a melyekhez folytonosan hozzájárulnak a számkottákban vezetett leg-újabb fordítások is; továbbá a chromátikailag hangolt kézi hármonikák minden nemeit, üntanító iskolával zongora kottákban, valamint hármonia- füvölákat, harmoniumokat fúvóval, forgató melodiumokat és a legfinomabb száj-hármonikákat. Bővebben a képes árjegyzékek, a melyek kívánságra ingyen és bérmentesen küldetnek meg.

Áruhely: Stadt, am Hof, 15 sz. Fiókárhely: Pest, kerepesiút, 3 sz.

(95) 12/5 (16-20)

# Isten áldása Kohn-nál Bécében!!

Váltóiroda, tőzsde- és sorsjáték-iroda.

## Váltóiroda.

Vásárlása- és eladása mindenféle állam- és üzletpapirnak, arany- és ezüstpénznek, tőkeelhelyezések ajánlása, szelvények beváltása és felvilágosítások.

## Sorsjáték-iroda.

Sorsjegyek és igérvények minden húszára. 20-án részletjegyek 1864-diki államsorsjegyekre a 8 frt., hitelsorsjegyekre a 10 frt.- egy ily részletjegy megvásárlása által a tulajdonos azonnal játszik egy húszad részére a részletjegyben pontosan körülírt és nálunk letéteményezett sorsjegyek, és e sorsjegy egy húszad részig az 8 tulajdona. Ily részletjegyeket a napi árfolyam szerént mindig visszavesszünk.

Sorsjegyek részletfizetésre. 1864 ki igérvények a 3 frt. Tőzsde-üzletek, mintegy 500 frt. letétemény lefizetése mellett minden egyes tőzsdé zárásra, az az 5000 frt. pontosan és szigorún, alkuszok közbenjárása nélkül, egyenesen általunk eszközölhetnek. Meghosszabítások a legelőbbban. A nyereség azonnal és minden levonás nélkül kifizetetik. Programm ingyen. Írás- és szóbeli megkeresésre felvilágosítás.

**Kohn József és Társa,**  
Pénzváltó, Bécs, Stadt, Schottengasse N: 6.

(119) 12/5 (7-8)

# SCHERZ

## Varrógép-központi raktára nagyban és kicsinyben, (tulajdonos SCHERZ GUSZTÁV) Bécs, Wollzeile 35,

minden jöhrü varrógép-rendszerből tartott gazdag raktár, azon elv, hogy csak valódi jó gyártmányt tartson, pontos szolgálat s a legelőbbban számított árak által a legelőnyösebb alkalmat nyújtja a tisztelt közönségnek varrógépek vásárlására.

**Árak mint következők:**

**Wheeler és Wilson-gép N: 2,** minden készülékkel, jeles gyártmány, különösen zárószekrényvel 95 frt. o. é.  
legerősebb fajta, különösen cipész munkákra alkalmas 110 frt. o. ért.

**Howe-gép litt. C,** nőszebők számára igen czélszerű 90 frt. o. ért.

**Grover és Baker-lánczasztal-gép,** díszasztallal, minden készülékkel, különféle minőségben 95-120 frt. o. ért.

**Singer-esaládi varrógép** 95-120 frt. o. ért.

**Grover és Baker-duflatózó-gép,** férisszabóknak igen alkalmas 105 frt. o. ért.

**Kézi-varrógépek,** egyfónalúak és duflatózó: 17-50 frt. o. ért.  
Elárusítók különös jó feltételekben részesítettnek.

Kolozsvárt **Stein J. Pesten Mach és Stein** könyvkereskedésében kapható:

# Háromezer tengeri mértföld. Keleti utazás.

Irta Kecskeméthy Aurél. Ára 2 frt.

**MEDGYES LAJOS.**

## Növendék ifjuság imakönyve

hymnusokkal. Hitben megerősödött protestáns fiak és leányok számára 12-rét. kötve 60 kr.

Angolvászonkötésben, tokban 1 frt.

Velin papíron, arany metszésű angolvászonkötésben 1 frt. 50 kr.

Arany metszésű finom bőrkötésben, csattal 3 frt. 50 kr.

Arany metszésű díszes habselyemkötésben 3 frt. 80 kr.

**Unitarius írók a XVI. századból.**

**I-ső kötet:**

# A nagyváradi Disputatio.

Kiadják: **Nagy Lajos és Simén Domokos,** tanárok.  
Ára füzve 1 frt 36 kr.

# Magyar-román zsebszótár

(Dictionariu portativu magiaru-romanu) tanodal és magán használatra.

Irta **BARITIU OCTÁV,** gymnasialis tanár Naszódon.  
Ára füzve 1 frt.

# A váltóeljárás

a marosvásárhelyi királyi tábla területén jelenleg érvényes alakjában.

Irta **dr. Haller Károly,** a kolozsvári kir. jogakadémián ny. r. tanár, a jogtörténelmi és bírói államvizsgálati bizottmányok tagja stb.  
Ára 40 kr.

Kolozs megye gyalui egyesbirája által

## a községi előjáróságok részére

kiadott

# UTASÍTÁS

a községi bíróságokhoz utasított ügyek tárgyalása és kezelése tárgyában.  
Ára 20 krajczár. Postán küldve 25 kr.

# INSTRUCTIUNE

pentru antistii comunitatiloru, spre pertractarea si manipularea causeroru judecatoriesci, ce se tienu de competenti'a

## judecatorieloru satesci;

compusa prin judele singulariu a Geloului, comit. Clusului.  
Pretiulu 20 cr. v. a. Dupa post'a 25 cr. v. a.

A fenn elősorolt törvénykönyveken kívül minden a legújabb időig megjelent törvénykezési munkák könyvkereskedésében mindig kaphatók. Egyuttal bátor vagyok jól berendezett s gyorsajtókkal ellátott

# kő- és könyvnyomdám

figyelembe ajánlani, hol az új „**polgári törvénykezési rendtartás**“ban és a Kolozs megye gyalui egyesbirája által a **község előjáróságok** részére kiadott „**utasítás**“ban előforduló magyar és román nyomtatványokon kívül — melyekből készletet tartván, kis mennyiségben **konz számra is a legutányosb árban szolgálhatok** — minden t. cz. köz- és magánhivatalok, pénztüzetek, kereskedők és iparosok részére szükséges **bármely mintázatu nyomtatványok** a leggyorsabban teljesítettnek; ugyszintén minden a közeletben előforduló **kő- és könyvnyomdai munkák** a legnagyobb csinnal készítettnek.

**STEIN JÁNOS.**

(217) (1-1)

# bethleni takarékpénztár

alapszabályai 4-ik p. értelmében felszólítanak a t. cz. részvényesek **május havi utolsó részletök** mielőbbi befizetésére. Azok, kik több részletet volnának hátrálékban, azoknak befizetésére is kéretnek. Ezen felszólítás azon megjegyzéssel tétetik közzé, hogy mind-azok, kik részvény-tartozásuk befizetését **május hó utolsó napjáig** nem eszközlik, június, hón kezdve minden hátrálékban maradtott 1 frt. után havi 1 kr. késedelmi kamatot kell hogy fizeszenek.

Bethlen, május hó 6-án 1870.  
**B. Bánffy Dezső,** igazgató.

(211) (3-3)

# Árverési hirdetmény,

Melynélfogva közhírré tétetik, hogy a Némethi József hagyatékához tartozó — Kolozsvár sz. kir. városában, a belső-középutczában 518 ház szám alatt lévő emeletes ház és telek, melynek földszinti osztályában van 4 lakszoba, 1 konyha és egy éléskamara; az emeletben 6 szoba, 1 konyha és kamara, tágas udvarral, boltozatos kö istállóval, szekérszinnel és fatartó kamrákkal, folyó évi **június 9-dik napján,** szabadkézből tartandó árverés útján el fog adatni.

Az árverési feltételek előlegesen megtekinthetők a fennirt hagyatékhoz jogosult utódok alóirt bizottsnál Kolozsvárt belső magyartutca 412 sz. a.

Kolozsvárt, május 2 án, 1870.  
**OLASZ KÁROLY.**

(208) 12/5 (5-10)

# 100,000

valóságos ezüst tallér.

**Május 18-án és 19-én** ismét egy igen nagysszéri **pénz-kisorsolás** lesz, a melyben összesen **1 millió 718,440 tallérnak** 6 lánzában bizonyos kifizetésre kell kerülnie. Főnyeremények: esetleg 100,000, 60,000, 40,000, 20,000, 16,000, 12,000, 10,000, kétszáz 8000, három a 6000, négy a 5000, hat a 4000, öt a 3000, hét a 2400, huszonegy a 2000, harminczhét a 1200, egy százhuszonhat a 800, kétszázhat a 400, kétszázötvenhat a 200, huszannyolcezer kilencszáz a 100, 80, 44, 40 sat. tallér.

A fennebbi húzáásokban csak nyeremények fognak kisorsoltatni.

Az állam által biztosított eredeti sorsjegyeket a fennebbi húzásra a 7 frt., 3 1/2 frt., 1 1/2 frt. az ősszeg bérmentes beszozálatá sa mellett a legmoszszébre is megküldök. A kisorsolás az állam felügyelete alatt történik, s a mely a nyeremények kifizetéséért is kezsekedik. Minden résztvevő kap egy kisorsolási sörvet, s az előntés után a hivatalos kisorsolási lajstromot.

Tessék tehát bizalommal fordulni a szeren- oséttől mindig pártolt **HECKSCHER ZSIGMOND** bankházához Hamburgban.

(219) (2-3)

# Árlejtési hirdetmény.

Folyó év májushó 25-én, **O. Toplitza** községében árlejtés fog tartatni, a **gr. nemegyesült templom építése** végett.

Az építés a következő módon építendő: két toronnyal, hossza 20 öl, a fundamentum már fel van emelve az ablakokig, a tervrajz mérnök Boros Ignácztól készült, az árlejtési ár 23459 frt 16 kr. o. é. követ, vasat, porondot, és gerendákat állásoknak, nemkülömben téglá és mész égetésre szükségelt fát, a gr. nemegyesült eclezsia adand, ugyszintén a toronyra a keresztetket is az eclezsia eszköz- lendi. 2000 véka mész és 20,000 téglá kézen van, a melyet a vállalkozó köteles le- end illendő árban elvállalni.

A kifizetés 5 részletekben fizetendő. Vállalkozók felkérletnek a fennirt napon. O. Toplicza községében megjelenni és magok- kal bánatpénzben 10 frtot hozni, és biz- tosítékul állampapir vagy birtok fogadandó el. A tervrajz mindenkor megtekinthe- tő az eclezsia elnökínél.

O. Toplicza gr. n. egyesült eclezsia május hó 1-én, tartott üléséből. O. Top- licza május hó 4 én, 1870. A gr. nem- egyesült eclezsia gondnokságától.

(216) (2-3)

# Hivatalos meghívás.

Mely által nemes aranyos-széki szt. mihályfalvi **Tar Dénes** részéről neje **Török Juliánna,** min: a ki a férje által el- lene indított válóper elől, valahol rejtez- kedik s holléte nem tudatik, törvényesen meghivatik ezennel az **Ar. Rákoson,** **július 6-dikán,** az unitarius paplakban tartandó választó papi törvényész cleibe ügyének védelmére — ellenesetben az ő meghallgatásán kívül, ki fog mondatot az ítélet. Kelt Torozokn május 6 án, 1870. Koronka Antal m. k. Ar. Torda kö- ri unitarius esperes.